

Aan: (Plaatsvervangende) leden Bondsraad

Amsterdam, 23 november 2020

Amendement Digitaal continueren Schaakmagazine

In het vergaderstuk *Begroting en jaarplan 2021* van de KNSB¹ staat: “We gaan stoppen met Schaakmagazine”. De baten en lasten met betrekking tot Schaakmagazine staan in begrotingsjaar 2021 op 0. Volgens de side letter van het KNSB-bestuur² wordt hiermee een kostenbesparing begroot van € 75.000. De begroting betreft alleen het jaar 2021, maar als het stopzetten van Schaakmagazine definitief is, is dit een structurele jaarlijkse kostenbesparing.

De SGA heeft bezwaren tegen het plompverloren afschaffen van Schaakmagazine. In de ALV van de SGA op 17 november j.l. vroeg waarnemend KNSB-voorzitter Lommers om alternatieven aan te geven, voorzien van financiële dekking. Met dit amendement op begroting en jaarplan 2021 dienen wij een voorstel in dat Schaakmagazine in de vorm van PDF op de website behoudt en dat ons inziens financieel aanvaardbaar is. Wij zien dit als de minimaal aanvaardbare variant, totdat de KNSB een beter plan presenteert of nieuwe online initiatieven zich hebben bewezen.

Motivatie

De SGA heeft de volgende bezwaren tegen het afschaffen van Schaakmagazine:

- Het besluit wordt te snel genomen. Het lijkt een plotseling besluit dat enerzijds met een visie op moderne (online) communicatie wordt onderbouwd, maar anderzijds financieel is gemotiveerd en onder tijdsdruk wordt genomen.
- Er is door de KNSB onvoldoende overleg gevoerd met de medewerkers van Schaakmagazine, door de regionale bonden met de clubs, door de clubs met de leden.
- Er is geen inhoudelijke uitwerking van nieuwe online initiatieven die de rol van Schaakmagazine moeten overnemen. Deze hebben zich bovendien nog niet bewezen.
- De KNSB verliest de binding met een aanzienlijk deel van de huidige leden (met name de wat oudere leden). Bij een deel van de leden dringt zich steeds sterker de vraag op: waarom betaal ik nog contributie aan de KNSB?
- De coronacrisis is een ongelukkig moment. Juist nu het fysieke schaakleven stilligt wordt Schaakmagazine extra gewaardeerd.

Er is zodoende in de SGA onvoldoende draagvlak voor dit onderdeel van de begroting. Wij kunnen ons niet vinden in het op korte termijn volledig afschaffen van Schaakmagazine. Een deel van de leden zou Schaakmagazine het liefst op papier behouden, een ander deel vindt een digitaal alternatief prima. Wij vinden dat de KNSB met een beter plan moet komen, met alternatieve opties. Hiermee zal enige tijd gemoeid zijn.

Wij hebben de indruk dat de onvrede over de dreigende plotselinge afschaffing van Schaakmagazine breder leeft in de Nederlandse schaakwereld. GM Paul van der Sterren voert bijvoorbeeld in een open brief op Schaaksite.nl een aantal redenen op waarom Schaakmagazine het verdient te worden voortgezet³. Twee citaten:

¹ Begroting en jaarplan 2021, 20/20679 d.d. 4 november 2020 (vergaderstuk).

² Side letter inclusief voorstel begroting/jaarplan 2021, AB, 20/20689, 5 november 2020 (vergaderstuk).

³ Open brief aan het KNSB-bestuur en aan de leden van de Bondsraad, GM Paul van der Sterren, 8 november 2020, <https://www.schaaksite.nl/2020/11/08/open-brief-aan-het-knsb-bestuur-en-aan-de-leden-van-de-bondsraad/>

“Als er één onderdeel van de Nederlandse schaakwereld is wat ons echt bindt, een gezamenlijk gezicht geeft, het verleden continueert en onze nationale schaakgeschiedenis tentoonspreidt, dan is het wel ons bondsblad.”

[...]

“Het is een traditie waar we trots op mogen zijn, een stukje schaakcultureel erfgoed, waarin onze geschiedenis als een dagboek na te lezen is. Uitslagen, analyses van partijen, leerrubrieken, interviews, portretten van schakers en organisatoren van alle rangen en standen, alles wat wij in 127 jaar belangrijk hebben gevonden in de Nederlandse schaakwereld staat erin. En niet als een Wikipedia-artikel, maar in authentieke, eigentijdse beschouwingen die ons écht een kijkje in het verleden geven.

Kortom, ons bondsblad is iets van waarde.”

De open brief van Van der Sterren maakt duidelijk dat Schaakmagazine niet alleen dient voor de publicatie van actualiteiten, maar dat het ook onze nationale schaakgeschiedenis schrijft en archiefwaarde heeft. Ons voorstel voor digitale continuering van Schaakmagazine houdt dan ook rekening met archivering en ontsluiting.

Publicatie, verspreiding en ontsluiting

Wij stellen voor Schaakmagazine vanaf 2021 digitaal te publiceren in de vorm van een doorzoekbaar PDF/A-document⁴. De publicatie vindt primair plaats op de openbare website www.schaken.nl met een doordachte en duurzame URL-structuur zodat hyperlinks naar Schaakmagazine goed mogelijk zijn en langdurig blijven werken⁵. Op deze manier bouwen we in de loop der jaren een modern digitaal archief op met hopelijk vele jaren geschiedschrijving van het Nederlandse schaakleven.

De digitale Schaakmagazine wordt ontsloten door (niet-limitatief):

- De menustructuur van Schaken.nl
- Een nieuwsbericht op Schaken.nl en Schaakbond.nl bij elke editie.
- De zoekfunctie van Schaken.nl.
- Zoekmachines op het world wide web (waaronder Google).
- Een e-mail bij elke editie, ten minste aan alle clubbesturen met het verzoek de link naar Schaakmagazine door te sturen naar de leden. Indien mogelijk: een e-mail direct aan alle leden en abonnees, of aan een openbare mailing list.

PDF is een breed geaccepteerd open bestandsformaat, dat met vrij beschikbare software kan worden gelezen.

Dit amendement vergt naar verwachting weinig of geen nieuwe technologie. Het past daarom binnen het advies van het Bondenoverleg en de FAC om “geen grootschalige ict projecten te starten” (bron: side-letter).

⁴ PDF/A (Portable Document Format/Archiving) is bedoeld voor langetermijnbewaring van elektronische documenten en wordt o.a. aanbevolen door de Rijksoverheid:

<https://www.communicatierijk.nl/vakkennis/rijkswebsites/verplichte-richtlijnen/portable-document-format-pdf>

⁵ Cool URIs don't change, World Wide Web Consortium (W3C) , <https://www.w3.org/Provider/Style/URI>

Verbinden

De digitale continuering van Schaakmagazine past in het meerjarenbeleid van de KNSB⁶:

“We willen beter inspelen op de individuele behoeften van elke schaker en meer schaakliefhebbers aan ons binden.”

Met dit amendement wordt Schaakmagazine beschikbaar op het openbare world wide web. Het is niet langer alleen voor de leden van de KNSB, maar toegankelijk voor alle Nederlandstalige schaakliefhebbers. Dit biedt nieuwe kansen om via de content van Schaakmagazine te verbinden met de ongeveer 200.000 regelmatige schakers die geen lid zijn van een schaakclub.

Amendement op begroting en jaarplan

In hoofdstuk 5 ‘Communicatie en algemene dienstverlening’ wordt “We gaan stoppen met Schaakmagazine” gewijzigd in: “We gaan door met Schaakmagazine in moderne digitale vorm. We stoppen met drukken en per post verzenden.”

Bij de baten wordt gewijzigd:

- Advertenties Schaakmagazine: 7.000 (was: 0). Dit bedrag is gelijk aan de begroting en prognose van 2020.

Bij de baten blijven ‘Abonnementen Schaakmagazine’ en ‘Losse verkoop Schaakmagazine’ ongewijzigd op 0. We nemen niet aan dat abonnees en kopers willen (blijven) betalen voor een digitaal Schaakmagazine dat vrij beschikbaar is op het world wide web.

Bij de lasten wordt gewijzigd:

- Schrijvers en fotografen: 28.000 (was: 0). Dit bedrag is gelijk aan de begroting en prognose van 2020. Zodoende is continuïteit mogelijk wat betreft de content.

Bij de lasten blijven ‘Drukkosten’ en ‘Verzendkosten’ ongewijzigd op 0. We volgen het KNSB-bestuur in het voorstel om vanwege financiële noodzaak te stoppen met drukken en verzenden van de papieren Schaakmagazine.

Dit amendement verlaagt per saldo het begrote resultaat met € 21.000, van € 27.900 negatief naar € 48.900 negatief. In de side-letter schrijft het KNSB-bestuur: “Eind 2019 hadden we gepland om in 2021 een negatief resultaat van ca € 45.000 te realiseren”. Met dit amendement wordt het resultaat slechts marginaal slechter dan wat in 2019 door het bestuur gepland was. Wij stellen voor het negatieve resultaat van € 48.900 in de begroting van 2021 te accepteren. Hiermee is de financiering van Schaakmagazine voor 1 jaar geborgd en kan in dat jaar verder worden gekeken naar ombuigingen of nieuwe inkomsten.

Aandachtspunten

We geven het KNSB-bestuur en de redactie van Schaakmagazine in overweging om de naam van Schaakmagazine aan te passen, om de associatie van ‘magazine’ met een papieren publicatie te vermijden. Gelet op de doelstelling van verbinden met schaakliefhebbers (niet-leden), zou een nieuwe naam geassocieerd moeten worden met het schaken, niet met de schaakbond.

⁶ Visiedocument 2018-2021, 17/AZab/1122/MvA/dt, november 2017

Mogelijk zijn met de bredere verspreiding extra advertentie-inkomsten mogelijk, maar die zijn in dit amendement niet ingeboekt.

Wellicht is het tegen beperkte kosten mogelijk om reeds gepubliceerde recente edities van Schaakmagazine (die met de huidige software zijn gemaakt) als PDF te publiceren, om het archief al enigszins te vullen.

Aannames

Dit voorstel is gebaseerd op de volgende aannames:

- Een digitale uitgave kan worden gezien als een tijdschrift zoals bedoeld in de statuten van de KNSB: “3.2 De KNSB tracht dit doel te bereiken door: [...] f. het uitgeven van één of meer **schaaktijdschriften** en andere publicaties”.
- Openbare online publicatie stuit niet op bezwaren met betrekking tot **privacy** van mensen die in Schaakmagazine worden besproken, geïnterviewd of geportretteerd.
- Openbare online publicatie stuit niet op bezwaren van **auteursrecht**houders van foto’s of teksten. Lopende overeenkomsten met medewerkers kunnen op dit punt worden aangepast.
- **Adverteerders** blijken bereid minimaal zoveel te betalen voor de advertenties in de digitale Schaakmagazine als zij volgens prognose deden in de papieren Schaakmagazine in 2020. Lopende overeenkomsten met adverteerders kunnen worden aangepast.
- Het is vanuit het bestaande productieproces tegen beperkte kosten mogelijk Schaakmagazine in de vorm van een **doorzoekbare PDF/A te produceren** (er wordt al een PDF geproduceerd om aan te leveren aan de drukker). De verspreiding en ontsluiting kan worden uitgevoerd door het Bondsbureau. Eventuele extra kosten en toe te rekenen personeelslasten kunnen worden bekostigd uit het budget voor nieuwe online initiatieven, dat met € 40.000 op de begroting 2021 staat en dat volgens de side-letter nog niet is uitgewerkt (“De inhoud van de vernieuwingen is in deze fase nog niet concreet uitgewerkt”).
- De **zoekfunctie** van www.schaken.nl kan doorzoekbare PDF/A’s doorzoeken.

Besluitvorming

Dit amendement dienen wij in ter besluitvorming bij agendapunt 5 (Begroting/jaarplan 2021) van de Bondsraad die plaatsvindt op 28 november 2020. We roepen de afgevaardigden van de regionale en bijzondere bonden en de afgevaardigde van de individuele leden op dit amendement te steunen, om zodoende Schaakmagazine in gemoderniseerde digitale vorm te continueren.

Namens het bestuur van de SGA,

René Pijlman, voorzitter

e-mail: voorzitter@sgaschaken.nl